

OBSAH

ÚVOD	5	
INTRODUCTION	7	
1	PROMĚNY V PŘÍPRAVNÉM VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ	
	MATEŘSKÝCH ŠKOL	13
1. 1	Od pěstouna k učiteli dnešní mateřské školy v pojetí některých autorů	15
1. 2	Počátky organizované přípravy pěstounů	15
1. 2. 1	Období jednoletých kurzů	16
1. 2. 2	Období dvouletých kurzů	17
1. 3	Profesní příprava učitelek mateřských škol v meziválečném období (1918–1938)	18
1. 3. 1	Ústavy pro vzdělávání učitelek mateřských škol	19
1. 3. 2	Koncepční návrhy vysokoškolské profesní přípravy učitelů	20
1. 4	Vzdělávání učitelek mateřských škol v letech 1939 až 1945	21
1. 5	Přípravné vzdělávání učitelek mateřských škol v letech 1945–1953	21
1. 5. 1	Vysokoškolské vzdělávání učitelek mateřských škol	22
1. 5. 2	Řešení nedostatku kvalifikovaných učitelek mateřských škol	23
1. 5. 3	Pedagogická gymnázia a jejich místo v profesní přípravě učitelek mateřských škol	24
1. 6	Přípravné vzdělávání učitelek mateřských škol v letech 1953–1960	24
1. 6. 1	Pedagogické školy pro vzdělávání učitelek mateřských škol	25
1. 6. 2	Mimořádné způsoby studia na pedagogických školách	25
1. 7	Pokračující reforma ve vzdělávání budoucích učitelek mateřských škol (1959–1976)	26
1. 7. 1	Přípravné vzdělávání učitelek mateřských škol na pedagogických školách	26
1. 7. 2	Počátky duálního systému ve vzdělávání učitelek mateřských škol ..	27
1. 7. 3	První zkušenosti s novou formou vysokoškolského vzdělávání učitelek mateřských škol	27
1. 8	Přechod k novému vzdělávacímu systému (1978–1989)	28
1. 9	Přípravné vzdělávání učitelů mateřských škol v demokratické společnosti	29
1. 9. 1	Střední pedagogické školy	31
1. 9. 2	Vyšší odborné školy pedagogické	31
1. 9. 3	Vysokoškolská příprava učitelů mateřských škol	32
1. 10	Učitel mateřské školy pro 21. století	33

1. 10. 1	Celoživotní vzdělávání, směr současné vzdělávací politiky	33
1. 10. 2	Učitel mateřské školy z pohledu dimenzí profesionality	34
1. 10. 3	Učitel mateřské školy v legislativních a pedagogických dokumentech	35
1. 11	Volba profese učitele mateřské školy	37
1. 11. 1	Motivace ke studiu zvoleného oboru	37
1. 11. 2	Osobnostní předpoklady pro profesi učitele mateřské školy	39
1. 12	Funkce mateřské školy ve vztahu ke kompetencím učitele mateřské školy	40
1. 12. 1	Funkce současné mateřské školy	40
1. 12. 2	Kompetence učitele mateřské školy	40
1. 13	Trendy v přípravném vzdělávání předškolních pedagogů v evropských zemích	41
1. 13. 1	Zabezpečení kvality přípravného vzdělávání pedagogů mateřské školy	41
1. 13. 2	Modely přípravného vzdělávání pedagogů mateřské školy	42
1. 13. 3	Přípravné vzdělávání pedagogů mateřských škol v zemích Evropy	43
1. 14	Modely předškolního vzdělávání.	44
	LITERATURA	45

2

PROJEKT „EVALUACE A INOVATIVNÍ APLIKACE BAKALÁŘSKÉHO STUDIJNÍHO OBORU UČITELSTVÍ PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY“

		51
2. 1	Stručný obsah projektu	53
2. 2	Cíle projektu	53
2. 3	Realizované klíčové aktivity projektu	53
2. 4	Zdůvodnění potřeby projektu	53
2. 5	Vazba projektu na příslušné opatření programu	54
2. 6	Vazba projektu na strategické dokumenty	54
2. 7	Cílová skupina projektu	55
2. 8	Zapojení partnerů do projektu	56
2. 9	Činnosti realizované v rámci projektu	58
2. 10	Klíčové aktivity a metody realizace projektu	59
2. 11	Vnitřní postupy řízení a hodnocení projektu	62
2. 12	Opatření pro zajištění publicity projektu	62
2. 13	Inovativní přístupy v projektu	63
2. 14	Složení realizačního týmu	63
2. 15	Zkušenosti řešitele s řízením a realizací projektů v oblasti RLZ	65
2. 16	Zkušenosti partnerů s obdobnými projekty	66

2. 17	Předchozí spolupráce s partnerem	67
2. 18	Popis multiplikačních a individuálních efektů projektu	68
2. 19	Popis přidané hodnoty projektu	68
3	POPIS PRŮBĚHU JEDNOTLIVÝCH FÁZÍ REALIZACE PROJEKTU	71
3. 1	První fáze: Evaluace stávajícího bakalářského studijního programu ..	73
3. 1. 1	Evaluace sledovaných oblastí	74
3. 1. 2	Výsledky evaluace	79
3. 2	Druhá fáze: Odborné diskuse s partnery, příprava a koncipování nového studijního programu	80
3. 3	Třetí fáze: Zpracování studijního programu do modulové podoby ..	81
3. 4	Naplňování principů modulového uspořádání studijního programu	84
4	VÝZKUM	87
4. 1	Vymezení cílů a výzkumného problému	89
4. 2	Charakteristika výzkumného souboru	89
4. 3	Výzkumné metody a nástroje	90
4. 4	Modularizace inovovaného studijního programu	92
4. 4. 1	Inovativní změny v koncepci studijního programu oboru Učitelství pro MŠ z pohledu modulových expertů	92
4. 4. 2	Hodnocení přínosu principů modulového uspořádání studia cílovou skupinou a pedagogy VŠ	103
4. 5	Studentské hodnocení výuky v modulech	107
4. 6	Hodnocení modulu pedagogických praxí studenty a učitelkami MŠ ..	116
4. 6. 1	Inovativní návrh pedagogických praxí	120
4. 7	Hodnocení rozvoje profesních kompetencí studentů oboru Učitelství pro MŠ	121
4. 7. 1	Sebehodnocení rozvoje profesních kompetencí studentů oboru Učitelství pro MŠ	122
4. 7. 2	Hodnocení úrovně rozvoje profesních kompetencí studentů oboru Učitelství pro MŠ učitelkami MŠ	128
4. 7. 3	Komparace úrovně rozvoje profesních kompetencí	132
4. 8	Vyhodnocení cílů výzkumu	137
5	NAPLŇOVÁNÍ STÁTNÍHO PROGRAMU ENVIRONMEN- TÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVY A OSVĚTY V PŘED- ŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ A JEHO IMPLEMENTACE DO PREGRADUÁLNÍ PŘÍPRAVY BUDOUCÍCH UČITELŮ PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	139

5. 1	Uvedení do problematiky	141
5. 2	Podpora rozšíření a prohloubení environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v předškolním vzdělávání v ČR	141
5. 3	Příprava budoucích učitelů předškolního vzdělávání k realizaci environmentální výchovy na PdF UP	144
5. 3. 1	Současný stav přípravy budoucích učitelů předškolního vzdělávání na PdF UP	144
5. 3. 2	Současné možnosti rozšíření environmentální výchovy pro studenty oboru Učitelství pro mateřské školy	145
5. 3. 3	Centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s. – Sluňákov partner projektu ESF	146
5. 3. 4	Návrh inovace přípravy budoucích učitelů předškolního vzdělávání k realizaci environmentální výchovy	148
5. 3. 5	Závěrem	149
	LITERATURA	150
6	PROJEKTOVÁ METODA A JEJÍ UPLATNĚNÍ V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ	151
6. 1	Projektová metoda a její přínos	153
6. 2	Východiska pro tvorbu projektu	154
6. 3	Plánování projektu	154
6. 4	Pravidla pro zdárnou realizaci projektu	155
6. 5	Hodnocení projektu	156
	LITERATURA	156
7	PUBLICITA PROJEKTU	157
8	VYHODNOCENÍ CÍLŮ PROJEKTU	175
	PŘÍLOHY	181